

กฎหมายที่ประชาชนควรรู้

กฎหมายเรื่องมรดก

มรดก คือ ทรัพย์สิน สิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบต่าง ๆ ของผู้ตายหรือเจ้าของมรดก ซึ่งเมื่อเจ้าของมรดกถึงแก่ความตาย มรดกย่อมตกทอดแก่ทายาททันทีที่ตาย

ทายาท คือ ผู้มีสิทธิได้รับมรดก ๒ ประเภท

๑. ทายาทโดยธรรม คู่สมรสและญาติสนิท
๒. ทายาทตามพินัยกรรม ผู้มีสิทธิได้รับมรดกตามพินัยกรรมระบุไว้

พินัยกรรม คือ เอกสารที่เจ้าของมรดกแสดงเจตนากำหนดการเผื่อตายในเรื่องทรัพย์สิน

กฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน

๑. กฎหมายรัฐธรรมนูญ เป็นกฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศ เป็นการกำหนดสิทธิเสรีภาพ หน้าที่ของบุคคล

สิทธิ หมายถึง ประโยชน์ซึ่งกฎหมายรับรองคุ้มครองให้กับบุคคล เช่น สิทธิทางการเมือง สิทธิในทรัพย์สิน

เสรีภาพ หมายถึง การกระทำของบุคคลที่ไม่ขัดต่อกฎหมาย เช่น เสรีภาพในร่างกาย เสรีภาพในการพูด การพิมพ์ การเขียน การนับถือศาสนา

หน้าที่ คือ สิ่งที่บุคคลจะต้องกระทำหรืองดเว้นกระทำ ในฐานะสมาชิกของรัฐ เช่น การเสียภาษีอากร การป้องกันประเทศ

๒. กฎหมายเลือกตั้ง เป็นกฎหมายที่บัญญัติขึ้นเพื่อควบคุมการจัดและดำเนินการเลือกตั้งให้เป็นไปโดยเรียบร้อยและยุติธรรม

๓. กฎหมายเกี่ยวกับทะเบียนราษฎร

• บุตรเกิด ถ้าเกิดในบ้าน ให้เจ้าบ้านแจ้ง ถ้าเกิดนอกบ้าน ให้มารดาแจ้งภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันเกิด ต่อนายทะเบียนภายใน ๑๕ วัน

• ชื่อบุตร ให้เจ้าบ้าน บิดา หรือมารดาแล้วแต่กรณี แจ้งชื่อบุตรพร้อมกับการแจ้งเกิด ถ้าจะเปลี่ยนชื่อให้แจ้งภายใน ๖ เดือนนับแต่วันแจ้งชื่อครั้งแรก

• ย้ายบ้าน ให้ผู้ย้ายหรือผู้ที่เจ้าบ้านมอบอำนาจแจ้งออกจากบ้านเดิมภายใน ๑๕ วัน และเมื่อไปอยู่บ้านใหม่ให้แจ้งภายใน ๑๕ วันเช่นกัน

• คนตาย ถ้าในบ้านให้เจ้าบ้านแจ้ง ถ้าตายนอกบ้านให้ผู้ที่ไปกับผู้ตาย หรือผู้ที่พบศพเป็นผู้แจ้ง ภายใน ๒๔ ชม. นับแต่เวลาตายหรือเวลาพบศพ แจ้งที่ไหน กรณีบุตรเกิด ตั้งชื่อบุตร ย้ายบ้าน หรือคนตาย ให้แจ้งดังนี้

• ในเขตเทศบาล : ให้แจ้งที่สำนักงานท้องถิ่นซึ่งตั้งอยู่ที่สำนักงานเทศบาล

• นอกเขตเทศบาล : ให้แจ้งที่สำนักทะเบียนตำบล (บ้านกำนัน) หรือสำนักทะเบียนที่ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้ง (เช่น เขตกรมทหาร)

ความผิด

- ถ้าไม่แจ้งเกิดภายในกำหนดเวลา มีความผิดตามกฎหมาย มีโทษปรับไม่เกิน ๒๐๐ บาท
- ถ้าไม่แจ้งการตายภายในเวลาที่มีความผิดตามกฎหมาย มีโทษปรับไม่เกิน ๒๐๐ บาท

๔. กฎหมายเกี่ยวกับบัตรประชาชน

บุคคลที่มีสัญชาติไทยอายุ ตั้งแต่ ๗ ปี จนถึงอายุ ๗๐ ปี และนำเข้าที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาอีกครั้งในวันนี้ (๗ เมษายน) นั้น ถ้าสุด ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร มีมติให้ความเห็นชอบร่าง พ.ร.บ.บัตรประจำตัวประชาชน ตามที่วุฒิสภาแก้ไขด้วยคะแนนเสียง ๓๐๔ ต่อ ๒

- การเปลี่ยนชื่อตัว - ชื่อสกุล ต้องขอทำบัตรใหม่ภายใน ๖๐ วัน
- บัตรสูญหายต้องขอเปลี่ยนใหม่ ภายใน ๖๐ วัน
- บุคคลที่ไม่ต้องมีบัตรประชาชน ได้แก่ พระภิกษุ ข้าราชการ นักโทษ และบุคคลที่มีอายุเกิน ๗๐ ปี ขึ้นไป

• บัตรประจำตัวประชาชนชำรุดหรือสูญหาย ต้องยื่นคำร้องขอมีบัตรใหม่ภายใน ๓๐ วัน นับตั้งแต่บัตรเดิมชำรุดหรือสูญหาย (ไม่ต้องไปแจ้งบัตรหายที่สถานีตำรวจ สามารถยื่นติดต่อขอทำบัตรใหม่ได้ทันที แต่ต้องแสดงเอกสารที่แสดงตัวตนได้ เช่น ใบขับขี่รถยนต์ ทะเบียนบ้าน สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน หรือมีบุคคลรับรองยืนยันตัวตน)

• อายุของบัตร กำหนดใช้ได้ ๖ ปี เมื่อถึงกำหนดสิ้นอายุบัตรต้องไปติดต่อขอทำบัตรใหม่ภายใน ๖๐ วันนับตั้งแต่วันสิ้นอายุ ณ อำเภอท้องที่ที่มีชื่อในทะเบียนบ้าน

ความผิด

- ผู้ถือบัตรผู้ใดไม่อาจแสดงบัตรได้ในเมื่อเจ้าพนักงานขอตรวจ มีโทษปรับไม่เกิน ๑๐๐ บาท
- ผู้ไม่มีสัญชาติไทยยื่นคำร้องขอมีบัตรโดยแจ้งข้อความเท็จต่อเจ้าพนักงานว่าตนมีสัญชาติไทย มีโทษปรับไม่เกิน ๒.๐๐๐ บาทหรือจำคุกไม่เกิน ๑ ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ
- ไม่ยื่นคำร้องขอมีบัตรภายในกำหนดเวลา มีโทษปรับไม่เกิน ๕๐๐ บาท
- บัตรหมดอายุไม่ต่อบัตรภายในกำหนด มีโทษปรับไม่เกิน ๒๐๐ บาท

๕. กฎหมายเกี่ยวกับการรับราชการทหาร

- ชายไทยที่มีสัญชาติไทย อายุย่างเข้า ๑๘ ปีบริบูรณ์ ให้ไปแสดงตัวเพื่อลงบัญชีพลทหารกองเกินภายในเขตภูมิลำเนาของตน

- เมื่ออายุย่างเข้า ๒๑ ปี ต้องไปแสดงตนเพื่อรับหมายเรียกและต้องทำการตรวจเลือกเพื่อเข้าเป็นทหารกองประจำการตามกำหนดนัด

*บุคคลที่ไม่ต้องเป็นทหารประจำการ ได้แก่ พระภิกษุที่มีสมณศักดิ์ คนพิการทุพพล

ภาพ บุคคลที่ขาดความสามารถบางประการที่ไม่อาจเป็นทหารได้

๖. กฎหมายเกี่ยวกับการรักษาความสะอาดของชุมชน และสิ่งแวดล้อม

– พ.ร.บ.ควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ เช่น การสร้าง ดัดแปลง ต่อเติม รื้อถอน ต้อง
ขออนุญาตต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น

– พ.ร.บ. ส่งเสริมและรักษาสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๑๘

– พ.ร.บ. โรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๒๒